

Mehika naj posreduje

Castro bi se rad pobotal z Združenimi državami in upa, da mu bo v tem pogledu pomagala po novembrskih volitvah v ZDA Mehika.

WASHINGTON, D.C. — V vladnih krogih tu trdijo, da upa Fidel Castro, da bo s posredovanjem Mehike po volitvah v Združenih državah v prihodnjem novembru našel kako možnost za "mimo sožitje" z Združenimi državami, ki naj bi zmanjšalo potrebo po njegovem tesnem naslanjanju na Sovjetsko zvezo in mu dalo več svobode tudi v domači politiki. Castro bi menda rad nazaj v skupnost Latinske Amerike, kamor spada Kuba po svoji kulturi, značaju prebivalstva in preteklosti, tudi za visoko ceno. Tu trdijo, da je začel z vodilnih mest odstranjevati stare komuniste in postavljati pristaše svojega gibanja, na katere se lahko zanese.

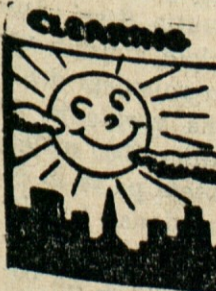
Castro bi seveda rad, da bi Združene države prenehale z bojkotiranjem Kube in vzpostavile z njo znova redne gospodarske odnose z obljubo določene letnega odkupa kave. V Washingtonu ne kažejo za kak tak dogovor trenutno nobene volje, toda v Havani upajo, da se bo položaj in razpoloženje tu po novembrskih volitvah spremenilo.

Mehika je med tem povedala naravnost, da ne bo izpolnila sklepov resolucije Organizacije ameriških držav, sprejete pretekli mesec na konferenci zunanjih ministrov v Washingtonu. Ona bo tudi še v bodoče vzdrževala z njo letalske in druge prometne zveze ter jo seveda tudi dalje diplomatsko priznavala.

Za ruske komuniste so še poštne znamke nevarne

MOSKVA, ZSSR. — Kot povsod na svetu, je tudi za železno zaveso dosti filatelistov, ki se pa v svojih zbirkah nočejo omejit na komunistične države. Pridno segajo po "kapitalističnih" poštah, ki jih morejo dobiti. Režim je zato organiziral posebne sestanke, kjer naj filatelisti menjajo znamke. Toda filatelisti, posebno mladi, nočejo biti pod režimsko kontrolo in raje kupčujejo z znamkami na raznih črnih borzih.

Režim se radi tega hudo jezi in v časopisu opozarja delovne ljudi, naj ne hlajstajo za tujimi znamkami, ker so skrito kapitalistično orožje, ki naj podira komunistično družbo. Ni pa ostalo samo pri opominih in pouku. Vmes je večkrat posegla tudi policija, sledili so aresti in sodni postopki s precejšnjimi kaznimi. Vsi, ki so padli v roke policije in sodnije, so dobili kazni odmerjene v "imenu socializma".

Vremenski
prerok
pravi:

Večinoma sončno in milo. — Najvišja temperatura 78, najnižja 57.

Novi grobovi

Margaret Yartz

Kot smo že poročali, je v ponedeljek umrla v Mt. Sinai bolnišnici 68 let stara Margaret Yartz s 7009 Hecker Ave., rojena v Ambrusu, od koder je prišla pred 42 leti v Leadville, Colo., dve leti kasneje pa v Cleveland. Mož Joseph ji je umrl, bila je mati Mary Strazar, Lillian Frederico, Eleanor Quinn, Roberta, Jamesa, Raymonda, pok. Margaret, pok. Raymonda, pok. Johna in pok. Bernice, mačeha Ann Ryan in Franka Yartz, 16-krat stara mati. Bila je članica Društva sv. Ane št. 4 SDZ, Oltarnega društva pri Sv. Vidu, SZS in ZSZ. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na E. 62 St. v petek ob 9.15 v cerkev sv. Vida ob desetih, nato na Kalvarijo.

Ann Brodnik

V ponedeljek so pokopali 49 let staro Ann Brodnik, roj. Malnar, s 24670 Hawthorne Drive, žena Stanleyja, mater Anne Bove, Stanleyja, Darlene, staro mater, sestro Anthonyja, Olge Jesenske, Mary Wolf, Caroline Kastelic, Louisa, Jamesa in Carla. Pogreb je bil iz Brickmanovega pogrebnega zavoda na 21900 Euclid Ave. v cerkev sv. Felicite, nato na All Souls pokopališče.

Vera Mauer

V ponedeljek je umrla v Euclid Glenville bolnišnici 60 let stara Vera Mauer, roj. Udovic, s 19600 Monterey Ave., doma na Igu pod Ljubljano, od koder je bila prinešena v Ameriko, ko je bila stara eno leto. Zapustila je moža Anthonyja, sinova Roberta in Ernesta, hčerko Veroniko, 6 vnukov in vnukinj, mater Mary Udovico, roj. Intihar, brate Luko, Johna, Ludwiga, Andreja, Josepha, Franka in Vincenta ter sestri Roso Knežič in Anno Dombrowski. Pokojna je bila članica Društva sv. Jožefa KSKJ v Newburghu, Modern Crusaders No. 45 SDZ. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. jutri ob 10.15 v cerkev sv. Križa ob enajstih, nato na All Souls pokopališče.

Johnson ima še zmeraj dosti želja po novih zakonih

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Johnson še zmeraj upa, da mu bo Kongres izglasoval celo kopo zakonov še pred 24. avgustom, da bo Kongres lahko takrat končal svoje delo in šel na volivno kampanjo. Demokratje morajo seveda še preje opraviti posel s svojo konvencijo, ki se začne 24. avgusta v Atlantic City.

Johnsonova okolica je našela kar 35 zakonov, več ali manj važnih, ki naj bi jih Kongres sprejel. Vseh seveda ne bo, toda Johnson upa, da bo njemu prišlo na podpis najmanj 25 izglasovanih zakonov, morda pa tudi nekaj več. Administracija je razdelila zakone v tri skupine: najprvo mora Kongres izglasovati vse zakone, ki so v zvezi z letošnjim proračunskim letom. To so v glavnem nakazilni zakoni.

Kongres se najbrže ne bo obotavljal z glasovanjem, že sedaj je na primer Senat pretekli teden izglasoval v petek in soboto celo vrsto zakonov skoraj brez vsake debate v plenu.

Ameriška letala bombardirala cilje v Severnem Vietnamu kot odgovor na vietnamski napad

Pravoslavne cerkve bodo ustanovile svojo misijo v Rimu?

RIM, It. — Tega ne trdijo vatičanski diplomati, ampak katoliški krogi v Rimu, ki so izvedeli menda iz zanesljivih virov, da patrijarh Atenagoras želi ustanoviti v Rimu posebno misijo, ki na bi bila stalno v stikih z Vatikanom.

V čem naj ti stiki obstojajo, ni čisto jasno. Atenagoras bi tudi rad vrnil obisk papežu Pavlu VI., pa je rekel nekemu svojemu prijatelju, da je njegova želja narejena na "nepričakovane ovire". O tem bodo razpravljali na konferenci pravoslavni patrijarhov na otoku Rhodesu koncem tega meseca.

Nameravana misija ne bo imela nobenega opravka s sedanim drugim vatičanskim koncilom. V kolikor se ga bodo udeležili zastopniki pravoslavnih

Naveličala se je novih otrok

NAPOLI, It. — V Italiji velja zakon, ki ne dovoljuje, da bi kdo mogel poslati v zapor mater, ki so v drugem stanju. To je spretno izrabljala dolga leta tihotapka in mati 7 otrok. Štirikrat je bila obsojena radi tihotapljenja s cigaretami, štirikrat se je izmuznila zaporu, ker je pričakovala otroka.

Sedaj jo je sodnija zopet iskala, da jo prisili, da presedi 4 mesece zopora. Mrs. Sacco se je pa naveličala otrok. Pisala je predsedniku republike Segniju, naj jo pomilosti, ker se je "preveč utrudila" od vsakoletnega poroda. Segni ji še ni sporočil odgovora.

patrijarhov, ne bodo v nobeni zvezi s pravoslavno misijo, ako bi ta že obstojala za časa koncilu.

Predsednik L. B. Johnson je sinoči ob 11.30 preko televizije in radia objavil, da so ameriška letala bombardirala določene in omejene cilje na kopnem v Severnem Vietnamu kot odgovor na ponoven napad vietnamskih torpednih čolnov na ameriške vojne ladje na visokem morju. — Združene države so predložile sklicanje Varnostnega sveta ZN za danes zjutraj k razpravi o mednarodni krizi v jugovzhodni Aziji.

WASHINGTON, D.C. — Ponovni napad severnovietnamskih torpednih čolnov na ameriške vojne ladje v Tonkinškem zalivu je končal uganje o smislu prvega napada. Sedaj je jasno, da je bil prvi premišljen in ne le kak "nesporazum". Pri drugem napadu včeraj dopoldne po našem času, v terek zvečer po krajevem, je sodelovalo šest severnovietnamskih torpednih čolnov, od katerih naj bi bila dva potopljena, dva pa poškodovana. Celoten spopad naj bi trajal okoli dve uri. Predsednik ZDA L. B. Johnson je po seji Narodnega varnostnega sveta, po seji vlade in po posvetu z vodniki Kongresa obeh strank potem, ko je izvedel za drugi komunistični napad na ameriške vojne ladje, ukazal trd odgovor na napad z napadom ameriških vojnih letal na oporišča torpednih čolnov in nje podpirajočih naprav na kopnem Severnega Vietnama. O pol polnoči je nato preko radia in televizije to objavil in obrazložil ameriški javnosti.

Sen. Goldwater podpira stališče predsednika ZDA

Predsednik je obvestil o svojem ukazu republikan. predsedniškega kandidata sen. Goldwaterja, predno je ukaz objavil. Senator je podprl predsednikov korak s posebno izjavo: "Jaz sem gotov, da bo vsak Amerikanec podpiral ukrepe, ki jih je naznačil predsednik v svoji izjavi. Prepričan sem, da je to edino, kar lahko storimo v danih okoliščinah. Mi ne moremo dovoliti, da bi se streljalo na ameriško zastavo kjerkoli na svetu, če hočemo ohraniti spoštovanje in ugled!"

Kongres naj odobri resolucijo

Kongres bo razpravljal o položaju v jugovzhodni Aziji v zvezi z zadnjimi dogodki in izglasoval resolucijo, v kateri bo točno očrtal ameriške cilje v tem delu sveta in dal predsedniku ZDA vsa potrebna pooblastila.

stila za nagle ukrepe, če bo treba te cilje braniti s silo orožja. Predsednik Johnson je dejal, da so mu vodniki Kongresa obljubili, da bo omenjena resolucija odobrena v najkrajšem času.

Amerika zahtevala sklicanje Varnostnega sveta ZN

Ameriški poslanik pri ZN A. Stevenson je sinoči v posebnem pismu predsedniku Varnostnega sveta Združenih narodov tega pozval, naj skliče za danes zjutraj sejo sveta, da mu bo obrazložil ameriške ukrepe, vzrok za nje in mu predložil ukrepe, ki naj preprečijo razširjenje vojne v jugovzhodni Aziji.

Združene države so Severni Vietnam že v nedeljo javno posvarile pred novimi napadi in zagrožile, da bodo v takem slučaju odgovorile, kot se jim bo zdelo potrebno. Dne novega napada je prišlo včeraj v času, ko je vlada Združenih držav prav odposlala uradni protest vladi Severnega Vietnama zaradi napada v nedeljo. Prvi napad v nedeljo so izvedli trije torpedni čolni, drugega včeraj pa 6. Prvi je bil usmerjen na rušilec Maddox, drugi včeraj pa na rušilec Turner Joy, ki se mu je v ponedeljek pridružil na patroliranju v Tonkinškem zalivu. V včerajšnji spopad so posegla že tudi letala z letalonosilke Constellation, ki je v ponedeljek z drugimi ameriški vojnimi ladjami zapustila Hong Kong in odplula v "neznano" smer.

Svet se sprašuje, čemu izživajo severnovietnamski komunisti Združene države z napadi na njihove vojne ladje na visokem morju. Ali naj bi bili ti napadi le sredstvo za izsiljenje sklicanja nove konference v Ženevi, kot je bila ona leta 1954, na kateri je bilo doseženo premirje v vojni v Indokini, umaknitev Francije iz nje in sedanja njena razdelitev, ali hočejo vojno razširiti tudi na ostalo jugovzhodno Azijo.

Položaj ni jasn in tudi v vladnih krogih niso gotovi, kako naj ga precenjujejo. Vsekakor so poslali v jugovzhodno Azijo vojaške okrepitve, posebno pomor-

Iz Clevelanda in okolice

Iz bolnišnice—

Mrs. Mary Urbas z 835 E. 156 St. se je vrnila iz bolnišnice in se zahvaljuje za obiske, darila in pozdrave.

Zadušnica—

Jutri ob 7.30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Johna Vičiča na 30. dan njegove smrti.

Dopolnilo—

Pok. Joseph M. Vraneza je zapustil tudi mater Mary Vraneza, roj. Lazanski.

Zadnje vesti

CHAMPAIGN, Fr. — Reševalci so včeraj dosegli 9 rudarjev, ki so bili ujeti v rudniku od preteklega ponedeljka. Vsi so bili kolikor toliko pri zdravju, čeprav so bili v rovu 270 čevljev globoko zaprti 8 dni. Za petimi pogrešanimi ni še nobene sledi.

SAN FRANCISCO, Calif. — Guverner E. Brown je včeraj imenoval demokratskega senatskega kandidata P. Salingerja za senatorja na mesto umrlega Engla. Danes opoldne bo v Washingtonu zaprišen.

JACKSON, Miss. — Včeraj so odkrili tri trupa pod na novo zgrajenem "jezom," od katerih sta dve doslej uradno ugotovljeni od treh 21. junija letos izginulih bercev za civilne pravice.

NEW YORK, N. — Kitajski diplomat Tung Či-ping, ki je koncem preteklega tedna neudarno izginil iz ameriškega poslanstva v glavnem mestu Burundija v osrednji Afriki, kjer je dobil začasno politično zatočišče, je včeraj priletel sem in dobil stalno politično zatočišče v Združenih državah. Dejal je, da bi še mnogo drugih rdečih kitajskih diplomatov rado pobegnili, če bi se jim nudila primerna priložnost.

HONG KONG. — Tukajšnji list, ki je last rdeče kitajske vlade, je v svoji današnji izdaji zapisal, da Kitajska ne bo čakala, da bi se "vojna približala njej sami." To utegne biti napoved javnega posega rdeče Kitajske v vojno v Vietnamu.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetska tiskovna agencija TASS je v kratkem sporočila objavo predsednika Johnsona, da so ameriška letala napadla cilje v Severnem Vietnamu kot odgovor na severnovietnamski napad na ameriške vojne ladje v Tonkinškem zalivu brez vsakega komentarja.

TOKIO, Jap. — Japonski listi so objavili poročilo o napadu ameriških letal na Sev. Vietnam in izjavljajo, da je bilo to po dveh napadih na ameriške ladje pričakovati. — Zanimiva je vest, da Severni Vietnam trdi, da so si zadnji napad "ameriški vojni hujskači izmislili," da bi imeli priložnost udariti na Severni Vietnam.

ske in letalske. Danes zjutraj je bilo objavljeno, da so ameriška letala priletela na letališča v Južnem Vietnamu, da bodo pripravljena na zavrnitev morebitnega letalskega napada Severnega Vietnama ali — rdeče Kitajske na cilje v Južnem Vietnamu.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary A. Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 150 Wed., Aug. 5, 1964

Mezdana pogajanja v avtomobilski industriji

Avtomobilaska industrija spada med stebre našega gospodarstva. Na bilijone kapitala je investiranega v njej, podjetja dodajajo vsako leto nove bilijone. Tudi za letos in prihodnje leto bodo novi bilijoni dolarjev našli pot v nove tovarne in novo strojno opremo. Industrija spada med največje potrošnike jekla, vsak zastoj v njeni proizvodnji pomeni tudi zastoj v jejkarski industriji. Industrija ima v svoji službi neposredno v proizvodnji skoraj 600.000 delavcev, ravno toliko pa v njenih pomožnih obratih. Od njenega poslovanja so odvisni zaslužki 10 milijonov delavcev v takih industrijskih panogah, ki delajo za avtomobilske tovarne.

Avtomobilaska industrija je pa tudi ravno tako važna za našo konjunkturo. Dokler tekoči trak v njenih tovarnah ne miruje, vlada živahnost tudi v ostali industriji, je pa obenem tudi odvisna od našega splošnega gospodarskega napredka. Število prodanih avtomobilov vseh vrst pove tudi, kakšna je konjunktura v naši deželi. Tako je na primer bilo prodanih v l. 1962 okoli 6.8 milijonov vozil, lani pa 7.1 milijonov. Ako ne bi dežela živila v konjunkturi, avtomobilaska industrija ne bi mogla najti toliko kupcev. Seveda so važne tudi cene. Niso čisto stabilne, kot trdijo zagovorniki industrije, toda rastejo tako počasi in nevidno, da človek tega niti ne opazi ne. Oči se mu odprejo šele takrat, ko kupuje dodatke za nov avtomobil.

Tesna povezanost stanja v avtomobilski industriji z našim splošnim blagostanjem je zadosten povod, da se vsa javnost zmeraj zanima za mezdana pogajanja v tej industrijski panogi. Tudi letos bi se morala, ako ne bi bili v volivnem letu. Tako je pa politika potisnila na stran ta mezdana pogajanja, ki začenjajo ravno sedaj prihajati v popoln razmah.

Pogajanja imajo čudno obliko, ki jo je določila naša gospodarska politika. Tovarne so pod kontrolo zakona proti kartelom, zato nimajo poguma, da bi skupaj nastopile pri mezdni pogajanjih. Unija avtomobilskih delavcev ne stoji pod kontrolo tega zakona, zato lahko zastopa delavce vseh tovarov, v glavnem samo štirih največjih: General Motors, Ford, Chrysler in American Motors. Pogajati se pa mora z vsakim podjetjem posebej, dasiravno je predmet pogajanj isti od pogajanja do pogajanja in posledno je tudi rezultat pogajanj za vse tovarne enak. Stiki med tovarnami seveda obstajajo in unija nima ničesar proti njim, ker ji olajšajo delo.

Tudi letošnja pogajanja kažejo isto sliko kot pretekla leta. Unija ni toliko zainteresirana na višjih plačah kot na obrobni koristih: večje pokojnine, zgodnejša upokojevitve ob polnih pokojninskih prejemkih, zboljšanje delovnih pogojev, v glavnem znižanje delovnega časa za delavce ob tekočem traku za pol ure. Seveda je postavila tudi zahtevo po višjih prejemkih.

Unija nima težav z utemeljitvijo svojih zahtev. Posli avtomobilske industrije gredo v klasje. Proizvodnja raste in ni strahu, da bi novi avtomobili ostali dolgo časa brez kupcev. Akoravno so ostale cene iste, so zaslužki tovarovendarle izredno visoki, gredo v bilijone. Od tega imajo korist delničarji in ravnateljstva. Ako more torej industrija nuditi več delničarjem in voditeljem podjetij, zakaj ne bi mogla dati nekaj priboljška tudi delavcem in uradnikom?

Podjetja ne tajijo, da unija prikazuje položaj industrije v pretirano svetli luči, vendar ugovarja unijskim zahtevam. Namiguje sicer, da bi se o zboljšanju mezd in plač dalo govoriti, morda tudi o novih večjih obrobni koristih, toda noče ničesar slišati o spremembi delovnih pogojev, pri čemur misli največ na znižanje delovnega časa za pol ure. Ravno tu pa unija ne more dosti popuščati. Unija se namreč boji, da bo napredek v tehniki avtomobilske proizvodnje zmanjšal potrebo po delavcih. Ne bo samo novih delovnih mest, še število sedanjih se bo zmanjšalo. Strah je upravičen, kajti že sedaj velja za pravilo: čim več pride na leto novih avtomobilov na trg, tem manj delavcev ima kruh v tej industriji.

Pogajanja so se šele začela, do kritičnih razgovorov bo prišlo predvidoma šele sredi avgusta, torej tik pred koncem sedanje mezdne pogodbe, ki traja do konca avgusta. Takrat bo ozračje najbolj napeto, takrat lahko vsak nepremišljen korak spravi v nevarnost redno proizvodnjo, takrat bo unija začela namigavati na štrajk.

Do štrajka seveda ne bo prišlo. Avtomobilski industriji se sedaj godi predobro, da bi sedanjo konjunkturo spravila v negotovost. Na drugi strani pa tudi unija nima veselja do štrajka. Tudi pri avtomobilskih delavcih prevladuje misel, da je boljše imeti vrabca v roki kot goloba na strehi.

Na drugi strani bi štrajk ravno nekaj tednov pred volitvami spravil v zadrego vse politike, posebno demokratske. Predsednik Johnson bo napel vse sile, da štrajk prepreči. Naša administracija mu v ta namen daje dosti sredstev na razpolago, zato bo njegov pritisk na pogajanja poskrbel, da do štrajka ne pride. Končno so avtomobilski delavci po večini demokratske in ne bodo delali sitnosti tisti stranki, ki je do sedaj dobro varovala njihove interese.

Nova mezdna pogodba bo seveda imela tudi svoje temne posledice. Kot smo rekli, gleda avtomobilaska industrija, da zadovolji delničarje, ravnatelje in delavce ter uradnike, ne briga se pa za potrošnike. Kot zmeraj, bodo tudi sedaj nosili kupci vse breme novega sporazuma, ki se bo izražalo v višjih cenah za avtomobile. Tovarne so že napovedale, da bodo morale zvišati cene, ker same ne bodo mogle več nositi bremen nove pogodbe. Nove cene za avtomobile bodo pa delovale kot nalezljiva bolezen. Cela vrsta industrijskih panog komaj čaka, da bi katera med velikimi panogami povišala cene. Smatrajo, da bi s tem dala znak za splošno povišanje cen za industrijsko blago. Takemu splošnemu valu višjih cen industrijskega blaga bi se pa težko upiral celo tak skušen politik kot je Johnson. Sicer pa bodo ob času poviševanja cen sedanje volitve že davno pozabljene in administracija bo pod Johnsonovim vodstvom drugače gledala na to kot gleda sedaj.

Za potek mezdni pogajanj ne bo dosti zanimanja tudi med našimi bralci. Vredno pa je, da se zanimajo za rezultat pogajanj. Morda bodo potem lažje razumeli, zakaj bodo verjetno že prihodnje leto morali plačati več za nove avtomobile — pa tudi za marsikatero drugo industrijsko blago.

Cleveland, O. — Sedaj, ko smo se odpočili od 200 milj. dolarjev romana po Baragovi deželi in gledamo nazaj na to sončne dneve, se nam vriva misel: svetniški Baraga sam je moral biti z nami in on nam je kazal pota in kraje svoje dežele, prav kakor piše zadnja številka marketškega lista Baraga Bulletin.

Večina je že dala razviti filme iz svojih aparatov. Naš uradni fotograf Anton Grdina, ki je celo pot posnel s 16 mm kamero, še čaka na razvite filme. Ko prejme on svoj razviti trak in vročina nekoliko poneha, se bomo sestali k prijateljskemu večeru in ob projiciranih slikah obujali spomine na prelepe dneve s poti med Krivim drevesom in Orlovsko luko (Eagle Harbor) na najsevernejšem delu Gornjega Michigana.

Lepo prosim vse, ki imajo lepe slike ali "slides", če bi mi jih poslali, da jih dam prekopirati. Rabili jih bomo za omenjeni večer in za lemontski kalendar Ave Maria. Urednik kalendarja Father Fortunat bo objavil v kalendarju o romanju daljši članek in želi k članku slike z romanja. Slike pošljite na moj naslov (J. G., 15519 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio). Na hrbtu slike napišite svoje ime in naslov in kaj slika predstavlja. Slike in "slides" vrnem.

Father Godina

Cleveland, O. — Že davno smo si želeli, da bi mogli obiskati grob velikega, slovenskega misijonarja in škofa Friderika Baraga, o katerem smo toliko čuli že v ravnih mladostih, da je tam daleč, daleč za morjem, po divjinah Severne Amerike prižgal luč Kristusove vere med pogani, ki niso o Kristusu še nikdar nič slišali. Tedaj smo bili še premladi, da bi mogli pravilno pojmovati orjaško delovanje tega čudovitega blagovestnika; tudi nismo tedaj prav nič vedeli, da nam bo sreča enkrat tako mila, ki nas bo privedla prav pred grob svetniškega služabnika božjega, kjer bomo pripravili naše goreče prošnje ljubeemu Bogu, da bi mogli svetniškega škofa častiti tudi na naših oltarjih.

Odhod

Naše želje so se hvala Bogu ter hvala č. g. Josipu Godini izpolnile v soboto, 4. julija 1964,

Vnebovzeti; sopranistinja gospa Marija Kokal, ki je vodila splošno petje; zastopnik Ameriške Domovine g. general Ivan Prezelj ter veliki rodoljub in gorenjska korenina g. Janez Likozar.

Na busih so peli, molili ter zbijali vsakovrstne šale; nekdo je celo nastavljal uganko: "Dvakrat na leto po trikrat na dan — enkrat — nobenkrat — drugače vsak dan;" kaj je to? — Father Godina je pojasnjeval, da je to sv. maša, ki se po trikrat bere za Božič ter za Vse svetnike — noben duhovnik nima maše samo po enkrat na leto, pač pa jo bere vsak dan. V takem razpoloženju smo prišli v Toledo, kjer je bil polurni odmor.

Pred Toledom je reka Maumee. Nekdaj je bila meja med Združenimi državami in Indijanskim teritorijem. Združene države so potem ta teritorij kupile od Indijancev; vsak Indijanec je prejemal 30 dolarjev odkupnine na leto. Ker so se vršile pri odkupnini velike nerednosti, so Združene države Indijance kratkoma deportirale na teritorij za reko Mississippi, kar je med Indijanci vzbudilo splošno nevoljo in radi tega se je pričela vojna med Indijanci ter Združenimi državami.

Ob Baragovem času je bila tod sama hosta; skozi to goščavo je vodila edina cesta v Ohio; po tej cesti je potoval Baraga v letu 1831, ko se je peljal z vozom iz Cincinnati v Detroit. Iz Detroita je nadaljeval vožnjo z ladjo-jadnico v Indian River, kjer je bilo naše prvo prenočišče. Ob dveh popoldne smo došli v Clare, Mich., kjer nas je čakalo kosilo v Hotelu Doherty.

Pevske vaje v gozdu

Povedano nam je bilo, da bomo na našem romanju na več krajih peli slovesne litanije ter pri romarskih mašah, zategadelj je bilo potrebno nekoliko vaje v romarskem petju. Zavili smo ob 3.30 nekoliko stran od glavne ceste ter se ustavili v Canoe Camp Parku v senci gozdnih dreves; tu je g. Knez sestavil improvizirani pevski zbor ter s pomočjo accordion-harmonike, ki je nadomestovala orgle, pričel z vajami v petju; takoj je videl, da ima pred seboj odlične soprane in krasne alte, s katerimi je bil g. Knez popolnoma zadovoljen; izgledalo je, da je vsa romarska skupina en sam pevski zbor, ki navdušeno sledi svojemu pevovodju; slovenska pesem se je razlegala po michiganskem gozdu, ki je pozneje priklicala čudežev po Baragovi deželi.

Pri največjem križu na svetu

Ob 5.45 zvečer smo došli v Indian River, kjer se nahaja velikanski križ, po zahtilu največji križ na svetu. Križ je 55 čevljev visok, na njem je Kristusovo telo — težko 7 ton. Križ je na gričku, ki predstavlja goro Kalvarijo. Truplo Kristusa je bilo izoblikovano v Chicagu, a vlieto iz bron na Norveškem. Do križa se lahko pride po dvojevrstnih stopnicah; ene so navadne stopnice za komodne turiste, a druge so Sv. Štegne za spokorne romarje; 28 jih je, v vsaki stopnici so vedlane relikvije kakega svetnika in so vse iz temnega marmorja, po njih se plazijo romarji po kolenu, na vsaki stopnici se izmoli kratka molitva, dokler se ne pride do vrha, tam se počasti Sv. Križ s posebno prošnjo ali zahvalo za prejeto milost in s tem je pobožnost zaključena. Tudi po naši domovini so po nekaterih krajih svete stopnice, od katerih so najbolj znane Svete Štegne pri Novi Štifi na Dolenjskem in na Mirenskem gradu pri Gorici; Svete Stopnice pri Novi Štifi je dovršil vikar Franc pl. Stabile v letu 1780.

(Dolje na 3. strani)

Mesečni shod slovenskih tretjerednikov v Newburghu

Cleveland, O. — Redni mesečni shod udov Tretjega reda sv. Frančiška bo v nedeljo, 9. avg. t. l. ob 2. uri popoldne pri Sv. Lovrencu. Najprej bodo litanije z blagoslovom, zatem pa kratak govor duhovnega vodja.

Vsi udje — moški kakor ženske — so po pravilih dolžni, udeležiti se shoda. Vodilo Tretjega reda se glasi: "Redno naj prihajajo k mesečnim shodom, ki jih sklicuje voditelj." Udje prihajajo na shode, da se na njih vzpodbude in duhovno obnove.

Cepprav je bilo ob zadnjem našem mesečnem shodu slabo vreme, je bila udeležba na shodu kar lepa, kar je zelo hvaljevredno. Po shodu smo se vsi zbrali v cerkveni dvorani, kjer so imeli prijazen in zanimiv spored. Med drugim smo se odločili, naj bi imeli vizitacijo na jesen. Upamo, da bo to mogoče. Kaj več o tem prihodnjič, ko bodo potrebne stvari urejene.

Na svidenje!

A. D. Z.

Preteklo je 50 let!

Euclid, O. — Petdesetletnice so zelo pomembne, pa naj človek na svoji življenjski poti sreča Abrahama ali da duhovnik obhaja zlato mašništvo ali da zakonca praznujeta zlato poroko. Kdor se v javnosti udeležuje pol stoletja, ga častno omenjajo. Tudi petdesetletni spomini so zanimivi, o katerih imam jaz namen danes pisati.

V nedeljo, 26. julija 1914, na praznik sv. Ane, se je vršil fantovski shod pri cerkvi Matere Božje na Zaplazu na Dolenjskem. Krasen poletni dan je bil, že v zgodnjih jutranjih urah so se množice ljudi zgrinjale proti Zaplazu, celo dva romarska vlakla sta pripeljala ljudi na postajo Veliko Loko. Eden iz Kočevske doline preko Grosuplje, drugi iz Novega mesta in Bele Krajine. Pri fari sv. Mihaela v Čatežu, kamor zaplaška romarska cerkev spada, je bilo kot na mravljšču, ljudi se je kar trlo. Takoj po 9. uri dopoldne se je pod Zaplaškim strmim gričem začela uvrščevati povorka s cerkvenimi pevskimi zbori iz vse Dolenjske pod vodstvom pesnika-skladatelja Ignacija Hladnika.

Ignac Hladnik je bil srednje moške postave, lepo zaokroženih prs, polnih, rdečih lic, visokega čela ter košatih las, izpod katerih je žarelo dvojje sinjih oči. Ze sama njegova zunanost je svedočila, da ni to navaden človek, ampak umetnik. Neka nevidna sila me je vrgla iz povorke, da sem začel hoditi tesno za g. Hladnikom ter ga na vso moč občudoval. Vse na njem mi je bilo zelo všeč, njegov korak sem hotel pa takoj posnemati. Mogoče je moje zanimanje do g. Hladnika imelo izvir v tem, da bom čez 50 let daleč od rojstne domovine na tujih tleh na koru pri daritvi sv. maše pel njegove pesmi.

Povorka se je še vila po strmih griču proti cerkvi, ko je bila obširna zaplaška cerkev že polna. Petje je bilo pri sv. maši mogočno, saj je bilo pevskih moči dovolj ter vodstvo izvrstno. Po sv. maši smo se pod platenimi šotori zunaj cerkve živahno razgovarjali; kot da bi padla iz jasnega neba, sta se pojavila med nami dva orožnika z velikim ovajem in z debelimi črkami tiskanega papirja pod pazduho ter sta začela glasno in uradno naglašati: "Vojna je izbruhnila! Avstro-Ogrska je napovedala Srbiji vojno!" Naš presviti cesar Franc Jožef pozivlja vse fante in može pod orožje; vsi vojaški obvezniki, fantje in može, se morajo v 24 urah javiti pri svojem kadru!"

Bridko je odjeknila ta novica med navzoče, ne samo med ženskimi spolom, ampak tudi med

možmi. Živahnost je popustila, fantje in može so postali zamisljeni, novica jih je globoko pretresla.

Neki zelo postaven fant iz primskovške fare doma, je v moji navzočnosti se izrazil: "Dokler ne dobim po pošti vojaške pozivnice, jaz ne grem nikamor." Stopil sem k njemu ter dejal: "Zakaj si boječ, biti vojak je lepo, iti na bojno polje je častno." Jaz bi pa takoj šel pa sem premlad. Resnica je bila to, saj me še za fanta niso smatrali. Ako sem se ob večerih pridružil fantom na vasi, so me s smrkvcem napodili spat. Tudi za fantovščino nisem šel, o kateri je vedel pokojni Jaka Debevec toliko zanimivega povedati. Kot znano, da kdor je plačal za fantovščino, je to toliko veljalo, kot unijska kartja za strokovnega delavca v Ameriki.

Znano je dejstvo, da kjer se pojavi kakšno ljudsko nezadovoljstvo, je na pol dorasla mladina tako pripravljena za sodelovanje. Zlasti srednješolska mladina je bojevitost. Oni so močni, korajžni in vse vedo, vsi drugi so ničle. Tudi jaz sem bil tak kot neizkušen kmečki, še ne dorasel fant, sem vedel in imel več korajže kot postaven doslužen vojak.

Popoldne ob drugi uri so bile na omenjeno nedeljo v cerkvi pete litanije. Prostorna, romarska cerkev tedaj ni bila polna, ljudstvo se je porazgubilo. Jaz sem šel iz radovednosti na kor, bil je prazen, le nekaj pevki ter par pevcev iz novomeške gimnazije je sodelovalo pri petih litanijah.

Takoj po pobožnosti v cerkvi so nastopili govorniki zunaj cerkve. Prvi je stopil na govorniški oder dr. Franc Lampe; govor je začel z besedami: "V vojnem stanju se nahajamo. Naš presviti cesar Franc Jožef kliče vse vojaške obveznike pod orožje, odzovite se mu radovoljno, saj po treh mesecih hrabrega boja se boste zmagovalno vrnili na svoje domove." Slab prerok je bil dr. F. Lampe in z njim vsi, ki so mislili kot on. Za marsikatero fanta in moža so se trije meseci podesetorili; tisti, ki so padli v rusko vojno ujetništvo in se skozi Sibirijo vrnili domov, so še podvajsetorili.

Naslednjega dne, v ponedeljek, 27. julija, smo se še pred prihodom vlaka iz Novega mesta zbrali na vrtu mojega rojstnega doma firbec past. Ko je lokomotiva se prikazala izza preseke, smo videli, kako je bila vsa z zelenimi vejami ozaljšana. Fantje in može s šopki na prsih in klobukih, harmonikarji so glasno vlekli na svoje mehove, vmes se je pa čulo veselo petje in fantovsko vriskanje. Danes po 50 letih si pa mislim, kakšno budalo je človek, da gre kot brezumna žival počej v vriskajoč v trpljenje, mnogi izmed njih v smrt.

Tako kot so šli ti može in fantje na vojno, so šli le prvi Kristusovi mučenci v smrt, ko so jih poganski Rimljani metali v amfiteatre, da so jih trgale lačne, divje zveri. Šli so veselo pevajoč, ker po par urah groznih muk so bili kronani z mučeniškimi kronami.

Petdeset let je preteklo od napovedi prve svetovne vojne. Rane se niso še zacelile; izbruhnila je druga svetovna vojna. Nekateri prerokujejo, da se bo začela kmalu še tretja. Stari očanci, ki so ob dolgih zimskih večerih na mojem rojstnem domu reševali svetovna vprašanja, so dejali, da se letnica 2000 nikdar ne bo pisala, potem pa še in še.

Za mnoge izmed nas bo vladal takrat mir, ker na mirodvoru ni ne skrbi ne gorja. Za odvrnite vsega, kar ima čez ves svet priti, moramo bolj kot kdaj prej v preteklosti prositi Boga, kuge, lakote, vojske reši nas, o Gospod! Frank Kovačič

Bolgarske, ruske in druge povesti

Nekoliko minut je bila v sobi težka, moreča tišina: samo vojni kronometer Markova je hitro bil sekunde, in dogo-pač pa svoji vesti, ako te vprašajo: zakaj si šel na ta grozni, nepravilni poboj?"

Markov je porogljivo zmaljal z ramami.

"Starec, ti imaš dokaj neprisiljene besede za človeka, ki bo čez štiri ure ustreljen ob drevesu. Sicer se pa razgovarjajva, prosim. To je dosti zanimivejša, nego brez spanja nimivejša, nego brez znanja premetavati se v groznici..."

Torej, kaj bi odgovoril svoji vesti? Najprej ji povem, da sem vojak in da je moja dolžnost, slušati brez preudarka. Drugič, sem rojen Rus, in ves svet naj zve, da bo tisti, ki se drzne protiviti se moči vedne države, razmečkan po njeno peto kakor črv, celo grob njegov bo zravan z zemljo enako..."

"O Markov, Markov, koliko divje in krvoločne ošabnosti je v tvojih besedah", je odgovoril starec. "In koliko neresnice! Ti gledaš predmet, pri bližavi ga k očem, in vidiš le neznatne podrobnosti, a pojdi dalje od njega, in predstavi se ti v pravi podobi. Ali misliš, da je tvoja velika država nesmrtna? Ali niso prav tega govorili in mislili že Perzijanci in Makedonci in silni Rim, objemši ves svet s svojimi železnimi kremplji in divja vojvoda Hunov, privlaživši se nad Evropa, in mogočna Španija, ki je gospodarila trem delom sveta? Vprašaj zgodovino, kam je prešla njih neizmerna moč? Jaz pa ti povem, da so bile že pred njimi, pred tisoči vekov, velike države, silnejše, ponosnejše in kulturnejše, nego je tvoja država. A življenje, ki je silnejše nego narodi in prastari spomeniki, jih je pometlo s svojega tajnega pota, ter ni pustilo o njih niti sledu niti spomina."

"To so neumnosti", je opomnil s slabim jezikom stotnik ter legel na hrbet. "Zgodovina hodi svojo pot in mi nimamo pravice, popravljati jo ali kazati ji pot."

Starec se je tiho zasmel.

"Ne delaj se enakega tiste-mu afrikanskemu ptiču, ki glavno skriva v pesek, kadar ga preganjajo lovci... Veruj mi, minilo bo sto let in otroci tvojih otrok se bodo sramovali za svojega prednika Aleksandra Vasiljeviča Markova, rablja in morilca."

"Hude besede, starec! Da, tudi jaz sem slišal o tistih govorcah gorečih sanjačev, ki bi radi iz mečev napravili pluge... Hahaha! Predstavljaj si to kraljestvo izpodjedajočih nevrastenikov in rahi-tičnih idiotov. Ne, samo vojna dela atletska telesa in železne značaje. Sicer pa..." Markov se je močno pomel po sencih, hoteč se nečesa spomniti...

"Sicer pa, to je vse nebstveno... Kaj sem te hotel vprašati? ... Ah, da! Mislim, da ne boš govoril neresnice. Ali si od-tod?"

"Nikakor ne", je odkimal starec.

"A si se vendar rodil tu-kaj?"

"Ne."

"Pa si vendar Evropejec?"

Francos? Angličan? Rus? Nemec?"

"Ne, ne..."

Markov je v razburjenosti s pestjo udaril ob stranico postelje.

"A kdo si vendar potem? In zakaj mi je, vrag te vzel, tvoj obraz tako strašno znan? Ali sva se že videla kje?"

Starec je povsod glavno še niže in dolgo sedel, ne da bi izpregovoril besedico. Nazadnje je izpregovoril zamišljeno:

"Da, sešla sva se že, Markov, a ti me nisi videl nikdar. Brez dvojbe se ne spominjaš več, ali si pa pozabil, da je za časa kuge tvoj ded v enem jutru dal obesiti devetindeset ljudi? Tisti dan sem bil dva koraka od njega, a on me ni videl."

"Da... res je... devetindeset", je zašepetal Markov, čuteč, kako se ga je lotila neznosna vročina. "A to... so bili... uporniki... Bil sem živja priča krutih činov tvojega očeta pri Sevastopolu in tvojega deda ob zavzetju Izmaila", je nadaljeval starec s svojim brezvočnim glasom.

"Pred mojimi očmi se je prelilo toliko krvi, da bi se dala v njej potopiti vsa zemeljska obla. Bil sem z Napoleonom na bojiščih pri Slavkovu, Friedlandu, pri Jeni in Borodinu. Videl sem množico, ki je ploskala Sansonu, ki je kazal z giljotinskega odra krvavo glavo Ludovikova. Vpričo mene so v bartolomejski noči pravoverniki z molitvijo na ustnicah morili žene in otroke hugenotov. Šel sem po sledih vojsk Atilovih, Čingiskanih in vojsk Sulejmana Velikega, katere so oznamovale svojo pot z gorami, zloženimi iz človeških lobanj. Z divjo rimsko tolpo sem bil navzoč v cirku, ko so pse ščuvali na kristjane, zašite v zverske kože, in ko so v mramornih neških krmili ribe s tesli usuznjenih otrok. Videl sem blazne krvave orgije Neronove in slišal jok izraelski ob podrtih zidovih jeruzalemskih..."

"Ti blazniš... beži... ti si prikazen moje bolne domisljije! Beži od mene", je s težavo zašepetal Markov s suhimi ustnicami.

Starec se je dvignil s sedelja. Zdelo se je, kakor bi bila njegova sključena postava naenkrat vzrastla tako, da so se lasje njegove glave dotikali stropa. In zopet je govoril počasi, enakomerno in grozeče:

"Videl sem, kako je bila prvič prelita kri človekova. Bila sta na zemlji dva brata. Eden prijazen, nežen, delaven in potrpežljiv. Drugi, starši, je bil silen, brutalen in nevoščljiv. Nekoč sta po navadi svojih očetov žrtvovala svoje-mu Bogu; mlajši — zemeljske sadove, starejši pa — meso živali, ki jih je ubil. Starejši pa je gojil v srcu svojem zavist do brata in dim z njegovega oltarja se je vlekel po zemlji, dim z oltarja mlajšega pa se je dvigal kakor steber proti nebu. In v duši starejšega je prekipela zavist in stara mržnja. In zgodil se je na zemlji prvi umor."

"Oj, beži proč, pusti me... za Boga!" je šepetal Markov, premetavajoč se na stlačeni rjuhi. A starec je nadaljeval:

"Da, videl sem, kako so se njegove oči razširile v smrtni grozi in kako so njegovi skrčeni prsti krčevito rili po pesku, mokrem od krvi. In ko je, zadnjikrat vztrepetavši,

PO BAROGOVI DEZELI

(Nadaljevanje z 2. strani)

Stabile je bil Goričan, ki ga je l. 1795 zadela velika nesreča v Sodražici, kjer so na Sv. Rešnjega Telesa dan sodrški fantje streljali ob procesiji. Nesreča je hotela, da je nastal velikanski požar, ki je vpepelil cerkev in zvonik, zvonove pa raztopil; pogorelo je župnišče ter 50 hiš. Vikarju je ostala samo obleka, ki jo je imel na sebi; od žalosti je nato odšel v Idrijo, kjer je zadet od mrtvouda umrl.

Ko smo prišli v Indian River, smo najprej hoteli h križu, da ga počastimo; razvrstili smo se v polkrog z g. Knezom na čelu ter zapeli:

Kraljevo znamenje, križ, stoji,

bandero glej vihrati,

na križu Jezus nas uči,

srčno se vojskovati.

Ker je bil istega dne Dan neodvisnosti, je bilo tam vse polno turistov, ki so pesem poslušali; nato smo se podali v naše spalnice, tam odložili prtljago ter se vrnili k svetišču, odkoder se je razvila ob 8.00 veličastna procesija z lučkami po gozdu ter okrog velikanskega križa. Med procesijo se je molil rožni venec potom zvočnika in v svetišču se je zaključila pobožnost z blagoslovom.

Drugače dne je bila nedelja, kjer smo prisostvovali romarski maši ob sedmih; pri glavnem oltarju je maševal Father Godina, pri stranskem oltarju pa Father Cvelbar; g. Rudi Knez je bil na koru pri orglah ter intoniral:

Oče večni v visokosti,

k Tebi zdaj se bližamo...

Slovenska maša se je pričela. Tudi pri tej maši je bilo vse polno turistov in romarjev, ki so slišali slovensko petje, med katerim so se najbolj odlikovali soprani gospe Kokaljve, gospe Adamičve in drugih odličnih pevk, katerim so sekundirali blagodnežci alti. To so bili glasovi, ki bi lahko bili v čast vsaki stolnici.

Po maši je bil zajtrk v "cafe-teriji". Po zajtrku smo se pripravljali na odhod, nakupili smo še nekaj spominkov, se poslo-vili od velikega križa ter ob desetih pognali v 25 milj oddaljeni Harbor Springs (Krivo drevo). Tam je bila Baragova prva misijonska postaja, ki mu jo je škof v Cincinnati odločil ter ga osebno spremljal v Krivo drevo, da ga ustoliči. V misijonih se je Baraga počutil presrečnega, tu se je naučil indijanskega jezika, pisal indijanske molitve-

obležal na zemlji, hladen, negiben in bled, se je ubijalca polastil neznosni strah. Pobe-gnil je in skrival svoj obraz v gozdni goščavi in ležal tam, tresoč se po vsem telesu, do večera, dokler ni začul glasu razsrdjenega Boga: "Kajh, kje je Abel, tvoj brat?"

(Dalje prihodnjic)

Robert Taft proti splošni podpori šolstvu

CLEVELAND, O. — Kongresnik R. Taft, ki bo novembra kandidiral za zveznega senatorja proti demokratu S. Youngu, je na zborovanju Zveze klubov mladih republikancev v Ohio preteklo soboto razlagal, da pod-pira zvezno podporo šolstvu, to-da ne kar na splošno, ampak le tam, kjer je to potrebno in slu-

ži posebnim namenom. Po nje-govem bi bil prehod financira-nja šolstva od krajevnih in dr-žavnih na zvezne oblasti pora-zen. Taft se je na splošno za-vzemal za ohranitev krajevne samouprave in čim večje neod-visnosti držav od federacije.

Volivci niso zadovoljni z republikansko konvencijo

PRINCETON, N.J. — Gallu-pov zavod je spraševal volivce, ali se zanimajo za konvencije, odnosno, ali so se za zadnjo re-publikansko. Dobil je zanimive odgovore.

Na vprašanje, ali so se zani-mali za republikanske konven-cije, je bil odgovor sledeč: v le-tu 1952 se je 82% zanimalo za konvencijo, v l. 1956 in 1960 pa samo 71%, dočim se je zanimanje za letošnjo konvencijo zopet dvignilo na 79%. To je razum-ljivo. V l. 1952 sta se za kandi-daturo tepla Eisenhower in Taft in do zadnjega ni bilo jasno, kdo bo zmagal. Tudi za letošnjo konvencijo nismo vedeli, kako bo potekala, akoravno so vsi na p o v e d o v a l i Goldwaterjevo zmago. Obe republikanski kon-venciji v l. 1956 in 1960 sta pa bili dolgočasni, ker je ves svet vedel že naprej, kdo bo zmagal: v l. 1956 Eisenhower, l. 1960 pa Nixon.

Zelo veliko volivcev je pa kritiziralo potek konvencije. Največ jih je trdilo, da konven-cija ni potekala dosti resno, da je bilo na njej preveč "cirkusa". Drugi so želeli, da bi "ob-činstvo" imelo več besede pri izbiranju kandidatov. Tretjim ni bilo prav, da je konvencija trajala tako dolgo, posle bi bila lahko opravila hitreje. Četrtim se ni dopadlo obnašanje posa-meznih delegatov in delegacij. Vsi so pa bili složni v tem, da je bila konvencija predraga. Z manj denarja bi lahko dosegla iste cilje.

Demokratje imajo sedaj pri-liko, da svojo konvencijo prilagodijo tem pripombam. Pa je ne bodo, kajti stara navada je že-lezna srajca tudi v politiki.

Boj za križ je razburil celo župnijo

MONTRETO, Italija. — Neki umetnostni zgodovinar je v župni cerkvi v Montreto slučajno našel starinski križ iz 12. stoletja, ki je že močno raz-padel. Po italijanskem zakonu o varstvu umetnin ga je treba da-ti strokovnjakom v popravilo. Strokovnjaki so res prišli v Montreto, toda dalje kot do cerkvenih vrat niso mogli. Vsa vas se je namreč zabarikadirala v notranjost cerkve in uradni organi so morali oditi brez kri-ža, odkoder so prišli.

Župljani po stari navadi ne zaupajo nobeni oblasti, zato so sami sneli križ in ga skrili v grobarjevi hiši, pa postavili tu-di primerno stražo. Oblast je pa

rekla, da ne bo poznala šale. Ako križ ne bo do 7. avgusta v rokah strokovnjakov, ki imajo nalogo križ popraviti in posta-viti nazaj v cerkev, ga bo poli-cija iskala tudi s silo, ako bo treba. Vsa pokrajina sedaj čaka, kaj se bo 7. avgusta zgodilo.

Demokratje se pripravljajo na kritiko republikanskega programa

WASHINGTON, D.C. — De-mokratje so bili za časa republi-kanske konvencije tako samoza-vestni, da se niso dosti zmenili za potrebo, da bo treba kritizi-rati republikanski volivni oglaš. Šele sedaj so prišli na to misel, ko so uvideli, da se bo treba za njihovo zmago pri novembrskih volitvah vendarle pošteno boriti.

Sestavili so poseben odbor, ki naj ugotovi, kaj vse se da kriti-zirati na republikanski strani. Odborovo delo mora biti seveda opravljeno do demokratske kon-vencije, da bo s tem olajšano go-vorjenje demokratskih veljavok na konvenciji, demokratskih agi-tatorjev pa tekom volivne kam-panje. Demokratski krogi trdijo, da bo kritika obširna, pa tudi jedka, kajti hočejo se razgovar-jati z Goldwaterjem po pravilu: klin s klinom!

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Išče žensko za hišno delo in da bi skrbela za otroke, poln čas ali delni čas. Kličite 464-9393. (150)

Moški dobijo delo

STOŽČASTA STRUŽILNICA OPERATORJI

Iščemo moške, ki lahko sestavijo in delajo podnevi ali ponoči. Skušnja zaželjena na W. & S. St. 2, 3, 4, 5. Odlični plan za dobiček. Plačana življenjska in bolniška zavaroval-nina. Uniforma preskrbljena.

KERR - LAKESIDE INDUSTRIES INC.

21850 St. Clair Ave. (153)

Watchmakers

who can qualify for top grade trade shop. Steady employ-ment, permanent position, excellent working conditions.

Pollak Watch Service Co.

Please call 241-4413 (29,31, 3,5,7 aug)

MALI OGLASI

Slovenska-hrvaška okolica

6-sobna enodružinska hiša, polna klet, bakrene cevi, plin-ski furnez, nova kopalnica, lep lot, garaža, samo \$600 napla-čila.

2-družinska, 5-4 in 6-sobna enodružinska na enem lotu, bakrene cevi, plinski furnezi, lep dom in dohodek. \$16,200. Dajte ponudbo.

3-družinska hiša, 6 garaže. \$12,800. Sedajni dohodek \$165 mesečno. Prazna trgovina na spodaj; lahko daste v najem ali sami rabite.

3-družinska, 5-5-5, 2 garaži, dohodek \$200 mesečno. \$14,000.

3-družinska in 2-družinska na enem lotu. dohodek \$210 mesečno. \$18,000.

7-sobna enodružinska hiša, moderna kopalnica, lepa kuhinja. \$10,500.

Dohodninsko posestvo na E. 68 St. 2 1/2 družinska in 6-sobna enodružinska hiša. Dohodek čez \$200 mesečno. \$12,900.

Kličite nas — imamo še več.

J. P. Mull & Associates

REALTOR

UL 1-6666 (4,5,7 aug.)

Panamskemu kanalu naj tekmuje prekop skozi tunel!

WASHINGTON, D.C. — Te-kom zadnje panamske krize sta prišla dva čilenska inženirja na zanimivo idejo, da bi se nov kanal med obema oceanoma, Tihim in Atlantskim, dal skopa-ti skozi Costariko in sicer delo-ma pod zemljo. Novi kanal naj bi bil 75 milj dolg, za 62 milj bi porabili plovne reke, za kar še manjka na kanalu, bi pa sko-pali skozi dve pogorji 12 milj dolg tunel, ki bi bil 190 čevljev visok in 140 čevljev širok. Vla-da v Costariki je načrt načelno odobrila. Projektanta sta se se-daj obrnila na našo administra-cijo in prosila za vsaj načelno odobritev. Ker bi več kanal bil na višini morske gladine, ne bi bilo treba postavljati nobenih zatvornic.

MALI OGLASI

Zidan bungalov

Na E. 160 St. severno od St. Clair Ave., v bližini Holmes Ave. je naprodaj lepa zidana hiša s 6 sobami in veliko kuhinjo. Možnost za razširitev! Pol-druga garaža s cementnim do-vozom. Vse zemljišče lepo ure-jeno. Cena zmerna. Kličite LI 1-4843 po 4. popoldne. —(152)

V najem

oddamo 4 sobe in kopalnico, garažo, blizu cerkve Marije Vnebovzete na 663 E. 160 St. Kličite KE 1-8075 ali KE 1-4248. (150)

Izvršujemo cementna dela

Dovozne poti, pločnike, brezplačna ocenitev.

JOHN ZUPANCIC, KE 1-4993

Naprodaj

Zidana veneer ranch hiša, 3 spalnice, sprejemna soba z ognjiščem, 1 1/2 poploščena kopalnica, kuhinja in jedilnica. Cena okoli \$25,000. Kličite 232-7242 od 3. do 7. ure. (152)

V najem

Oddamo 4 sobe, na novo dekorirane, na Bonna Ave. Kličite pred 5. uro HE 1-0161. —(151)

Stanovanje išče

Zaposlen rojak, 30 let star, išče zasebno sobo s kuhinjo in kopalnico v okolici E. 222 St. Kdor ima za oddati, naj pokliče Ameriško Domovino HE 1-0628. —(150)

V najem

E. 58 St., 4 sobe, zidano poslopje; opremljene s obe \$65.00, neopremljene \$45.00. Kličite 881-7138. (153)

Hiša naprodaj

Dvodružinska, 5-5 zidana, 3 garaže, v fari Marije Vnebovzete, v izvrstnem stanju. Kličite lastnika za sestanek PO 1-3141. (152)

Zelo poceni stanovanje

Štiri sobe se oddajo za samo \$30 mesečno blizu Richman Bros. tovarne na 5517 Dorothy Ct. Kličite 361-2026 po 6. uri zvečer. —(150)

V najem

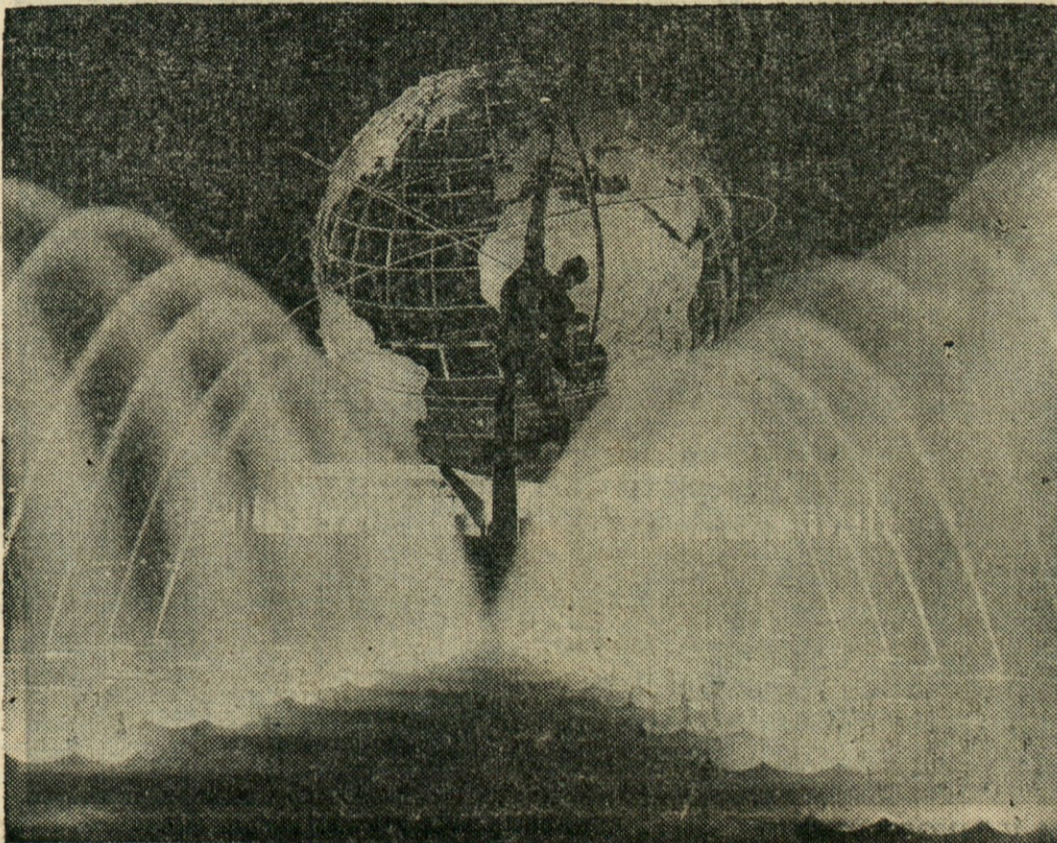
Petsobno stanovanje oddajo v najem pošteni družini na E. 68 St., zgoraj. Vprašajte na 1126 E. 68 St., spredaj ali zadaj. Do šestih zv. kličite KE 1-9816, po šestih pa IV 1-2380. (31, 3,5 aug.)

V najem

Oddamo opremljeno sobo na 1008 E. 71 St. Kličite HE 1-8127. (152)

Delo išče

Starejša Slovenka, samska, išče zaposlitev v gospodinjstvu, varstvu otrok, čiščenju ali strežbi bolnikov. Izobražena, pridna in vestna. Kličite 391-5966. —(152)

MED CURKI VODE IN LUCJO — Znak svetovne razstave v New Yorku je veli-kanski globus, ki ga vidimo na sliki sredi med razsvetljenimi curki vode.

Pierre Benoit:

VELIKI JEZ

ROMAN IZ IRSKE

"Ne," je dejal vriskaje, "ali veste vi tukaj, da manjka deset minut do ene?"

"James Connolly!" je šepetal gospod Ralph.

Poznal sem njegovo zgodbo. Bil je eden izmed socialističnih voditeljev, predsednik Liberty Halla, delavske borze v Dublinu, ki se je pred irskimi

voditelji hvalil, da je nabral "prvo oboroženo državljansko skupino južno od Boyne". Sta je na pragu s prekrizanimi

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

BY OWNER

6 Rms., 3 bdrms., MARSHFIELD & DIVERSEY. Full basement. 2 car gar., gas heat, tile bath. 1 Blk. to schls., and churches. — \$15,900. — BU 1-7170. (150)

NILES — By Owner. — Open 1 to 5 Sunday, 128 Park Lane, 7 Rm. Ranch. 4 Bdrms., 3 baths, 2 fireplaces, Beam ceiling, Pegged floors, breezeway, 2½ car gar. Lot 100x200. See to Appreciate. Upper 30's. 825-4937. (151)

BY OWNER — 8 room, 3 Bedroom Ranch style. Rec. rm., 2 car brick garage. Immediate possession. Vic. 79th & Knox. \$23,500. — LU 5-0531. (151)

BOATS FOR SALE

35' CABIN CRUISER. BY OWNER. In perfect condition. New engine. Price \$3,500. Phone 775-2756 or 642-6257. (150)

BUSINESS OPPORTUNITY

This Is A Fine Chance ONE COMPLETE SEWERAGE BUSINESS With All Equipment and Trucks. Reasonable. — JU 7-0176. (152)

RESTAURANT — Est. business 2 blocks west of Dan Ryan on 63rd. \$2,000 or Best Offer. — PR 6-0750 or WA 4-3705. (150)

RESTAURANT — PRICED FOR QUICK SALE BY OWNER. Well Established. Good Business. West Suburb. — Call WO 8-5940. (150)

TAVERN — 2 buildings on corner with 5 mod. living rooms. Also rooming house w/ 10 furnished rooms. Good Income. In factory district. Fixtures-lock, stock. A Bargain at \$24,000. 2462 Blue Island Av. VI 7-8398. (151)

MALE HELP

PLANT DESIGN ENGINEERS AND DRAFTSMEN

Immediate, permanent openings, in following categories, at salaries of \$10,000 to \$15,000 per year for experienced, qualified persons having 4-6 years' minimum experience:

MECHANICAL DESIGNERS
STRUCTURAL DESIGNERS
ELECTRICAL DESIGNERS
MINERALS BENEFICATION ENGINEERS
INDUSTRIAL ENGINEERS

Centralized Engineering Department of multipant producer of industrial silica sand is located in Ottawa, Illinois. Open pit mining operations employ crushing, slurry pumping, bulk materials handling, wet and dry grinding, hydro-classification, flotation, electro-static and magnetic separation, and fine sizing.

Excellent working conditions, limited travel to plants, company paid deferred compensation plan, health and life insurance, moving expenses paid.

Send complete, confidential resume with first contact to:

E. A. KEHR, CHIEF ENGINEER

OTTAWA SILICA COMPANY

P. O. BOX 577, OTTAWA, ILLINOIS

(151)

rokami in z obrazom, ki se je svetil od navdušenja.

"Poglejte si ga dobro, gospod Gerard," je šepetal gospod Ralph v silni razburjenosti. "Tudi tu, ne samo v Franciji, lahko vidite to čudno žival domoljubnega delavskega voditelja." Nato je pristavil:

"Imenovali smo ga za vrhovnega poveljnika naših čet. Tega med nami ne bo nihče obžaloval."

"James, je dejala grofica Markieviczeva, "pridite!"

Obrnila se je k nam:

"Hvalil se je, da bo grofico Kendalsko po dobrem socialističnem izročilu imenoval samo 'meščanka'. James, pridite torej in držite svojo besedo."

Brez kake zadrege je šel James Connolly k Antiopi. Ona mu je prišla naproti in ga ob srečanju, ki je pri navzočih zbuvalo veselje, pomešano s solzami, sestrsko poljubila.

"Še dve minuti manjkata do ene," je dejal Pearse.

"K telefonom, gospodje," je vzkliknil Connolly.

Nato je ukazal: "Odpri okna."

Skozi okna, obrnjena na Quai Liffay, je udarila siva svetloba. V smeri proti gradu so se kopičili črni oblaki.

"In sedaj znamenje," je rekel Connolly.

Iz kota v sobi je privlekel puško, ki jo je sam nabil.

Nato je peljal Antiopo k oknu in ji dal orožje v roko.

Ura v sobi je odbila eno; to je bila ura, ko je pred sedemkrat petimi leti, štiriindvajsetega aprila leta 1881., zagledala luč deklica, ki naj bi zdaj izpolnila šest stoletij staro prerokbo.

"Ura je za minuto prehitra," je dejal Clarke.

Nasproti hiše je sedel na stopnišču angleški vojak — žalosten, majhen, rumen Tommy. Buljil je v prazno in ni videl cevi puške, ki jo je neizprosni vrhovni poveljnik revolucionarne vojske nameril nanj. Antiopa si je dala brez odpora voditi roko.

Nenadno se je zdrznila. Na vrhu droga za zastavo, ki je bil postavljen na cesti, je visela rdečomodra zastava, za-

stava Anglije, Škotske in Irske.

Naglo si je prislonila orožje. Strel je počil. Krogla je preluknjala 'Union Jacka'.

Z vseh strani se je oglasilo streljanje. Bitka se je pričela.

VIII

Boji na Liffeyu

"Ali bi mogel dobiti kaj plošč za fotografski aparat?" je vprašal baron Idzumi, "moja zaloga je pri koncu."

Gospod Ralph je odgovoril z zaničljivim posmehom.

"Trgovine so ob tej uri zaprte."

Naglo nas je odpeljal s seboj.

"Kam nas peljete?" je vprašal profesor Henriksen, ki nas je komaj dohajal.

"Tja, kamor mi je ukazano."

Jaz sem molčal in nisem spraševal. Potrudil sem se pa, da sem kljub temni noči pazil na smer, v katero smo hiteli, da bi v sili znal najti pot nazaj.

Iz zahodnega in južnega dela mesta je bilo nenehoma slišati pokanje pušk in ropotanje strojnice. Šli smo proti severovzhodu.

Zaradi strašnega požara je nebo nad nami rdeło, ulice so bile pa zato še temnejše.

Profesor Henriksen ni prenehal godrnjati.

"To bi nam morali prej povedati. V poročilu ne bom pozabil..."

"Mir, če smem prositi," je pripomnil gospod Ralph.

Šli smo še kakih dve sto metrov in se ustavili pred temno, mirno hišo. Gospod Ralph je pritisnil na svojo žepno električno svetilko in zašepetal:

"Da, na mestu smo."

Udaril je po vratih.

"Kje smo?" je vprašal polkovnik Harvey, "ali nismo v bližini Church-Streeta?"

"Res nismo daleč stran, gospod polkovnik; v North King Streetu 172 smo," je odgovoril Ralph ameriškemu zastopniku spoštljivo kakor vedno, kadar mu je odgovarjal.

Iz hiše smo slišali šum. Pod vrati sem opazil rumen pramen luči. Gospod Ralph je potrkal še enkrat.

"Gospod Hughes! Halo gospod Hughes!"

"Že odpiram, gospodje."

Slišali smo, kako je nekdo odprl železne zapahe. Vrata so se odprla samo na pol. Vsi štirje smo šli za gospodom Ralphom v majhno prodajalno.

"Lep dober večer, gospod Hughes. Te gospode sem vam pripeljal v imenu republikanske vlade. Ni vredno zopet zapirati vrat, ker takoj odidem."

Gospod Hughes se je popraskal po glavi. Nismo vedeli prav, ali se čuti z našim obiskom počaščenega ali pa ravno nasprotno. Zdel se nam je pošten; star je moral biti kakih šestdeset let.

"Saj ste gotovo že obveščeni?" je vprašal gospod Ralph.

"Obveščen," je dejal gospod Hughes, "to že, toda..."

"Kaj toda?"

"Mi smo samo mali trgovci in smo komaj osem dni tukaj."

V BLAG SPOMIN
SESTE OBLETNICE SMRTI
NAŠE LJUBLJENE MATERE
IN SESTRE

Antonije Lapuh - Svetek

ki je umrla 5. avgusta 1958. leta.

Kako smo srčno Vas ljubili, bili največji ste zaklad. Prezgodaj smo Vas izgubili, bilo je konec lepih nad.

V srcih naših vedno živeli boste, čeprav je šest že let minilo, odkar srce se Vaše zlato poslovlilo, na grob Vaš nosimo Vam svežih rož!

Zalujoci:

OTROCI, SESTRA
in SORODSTVO.

Cleveland, O., 5. avg. 1964.

Bojim se, da gospodom ne bom mogel postreči z vsem, kar bodo želeli."

"Tega se bojim tudi jaz," je dejal profesor Henriksen, ki se je ves čas razočaran oziral po prodajalni.

"Gospodje niso tako natančni," je ostro dejal gospod Ralph. Obrnjen s hrbtom proti profesorju Henriksenu je nadaljeval:

"Gospod polkovnik, gospodje, sem sem vas privedel po nalogu gospoda Pearseja, predsednika začasne vlade. Gospod Pearse vas noče izpostavljati neizogibnim neprijetnostim, ki jih prinaša boj, vendar pa je smatral za potrebno, da stanujete v bližini glavnega stana. North King Street trenutno ni torišče boja. Zato je bil naprošen gospod Hughes, lastnik te hiše, da vam izkaže gostoljubje. Republika vlada si šteje v dolžnost vse vsemu dogodkom. Nocojšno noč pa izkoristite za počitek in spanje. Naslednje noči bodo najbrž bolj nemirne..."

Gospod Hughes!"

"Da?"

"Upam, da je za gospode že pripravljena večerja."

"Moja žena pravkar pogrnja mizo."

"Prav. Pristavljam še, gospod Hughes, da ti gospodje ne pripadajo k upornikom. Gospodje niso niti Irči. Zaradi njihove navzočnosti ne boste imeli nikakih neprijetnosti. Nasprotno."

"Nasprotno?"

"Da, kakor sem rekel, gospod Hughes: nasprotno, navzočnost teh gospodov pomeni za vas in za vaše samo varstvo, razen v primeru — kar pa smatram za popolnoma nemogoče — da se ne bi stvari razvile tako, kot želimo mi. Sicer nimam ničesar več pripomniti. Na svidenje jutri zjutraj ob osmih, gospodje."

V hipu je zginil skozi prta vrata.

Šli smo za gospodom Hughesom v sobo za prodajalno. Sonemba je bila zelo prijetna. Gospa Hughes je ravno pripravila mizo.

Gospa Hughes je bila skromna, nežna petdesetletna žena.

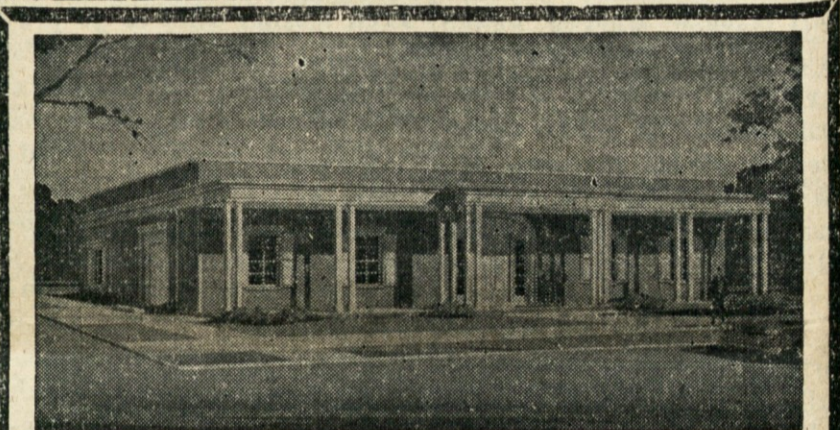
(Prihodnjič dalje.)

Oglašajte v "Amer. Domovinu"

RUDY KRISTAVNIK COMPANY

GRADBENA DELA • MIZARSTVO

5908 Bonna Ave. — Tel. zvečer po 5. uri HE 1-1108, podnevi HE 1-0965
Najmodernejša okna NA ALUMINIJASTIH TRAKOVH namesto vrvi za odpiranje. Notranji obod popolnoma obložen z aluminijem. Barvanje popolnoma odpade. Odpiranje in zapiranje je brezhibno gladko. • Cena z delom po \$8.00 za okno navadne velikosti.

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd. 1053 East 62nd Street
KENmore 1-6300 HENderson 1-2088

Grdina trgovina s pohištvom — 15301 Waterloo Road
KENmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti raznanjam sorodnikom, prijateljem in znanem, da je dne 20. julija 1964 nenadoma preminula naša ljubljena mama, stara mama, prastara mati, sestra in tašča

PAULINE KAPEL

Pokojna je bila rojena dne 17. junija 1889 na Viču pri Ljubljani. Tam zalujejo za njo bratje Viktor, Andrej in Anton s svojimi družinami ter sestra Anica Škerlj. V Ameriko je prišla leta 1903.

Umrli je med obiskom svojih hčera v Chicago, Ill. Pogrebni zavod Ponazzo je uredil prevoz zemskih ostankov v Cleveland, Ohio, v Zeletov pogrebni zavod na 452 East 152 Street. Obema pogrebnima zavodoma se prav lepo zahvalimo za skrbno postrežbo in ureditev pogrebnih priprav.

Pokopali smo jo v Clevelandu, Ohio, dne 24. julija 1964. Iz Zeletovega pogrebnega zavoda smo jo prepejali v cerkev sv. Pavla in nato na pokopališče sv. Pavla na Chardon Rd. Rev. Simon je daroval slovesno pogrebno sv. mašo in opravil pogrebne obrede na pokopališču. Iskreno se mu zahvaljujemo za naklonjenost.

Svojo pokojno članico so počastila društva: Kras št. 8 SDZ, Lunder-Adamič št. 28 SNPJ in podružnica Slovenske ženske Zveze št. 14. Zastopniki teh društev: Mr. Joško Jerkie, Mr. Christ Stokel in Mrs. Vera Troha so se z ganljivimi nagovori poslovlili. Člani društev Kras in Lunder-Adamič so nosili krsto. Prisrčna hvala vsem.

Razposlali smo zahvalne kartice. Če bi kdo naše posebne zahvale ne bil dobil, lepo prosimo oprostjenja. Sprejmite to našo skupno, javno zahvalo, ki jo izrekamo vsem, ki so kakorkoli našo mamo ob slovesu počastili, vsem, ki so nam v času največje žalosti bili v pomoč in vsem, ki so osebnost ali pismeno izrazili svoje sožalje. Posebej prisrčna hvala vsem, ki so darovali za sv. maše in druge dobre namene, ali poklonili cvetje in vence ali dali na razpolago avtomobile za pogrebni spreved. Najtopleje se zahvalimo vsem, ki so prišli kropit, k sv. maši in k pogrebu.

Naj počiva v miru in večna luč naj ji sveti!

Zalujoci:

sinovi: FRANK, Tucson, Ariz.; ANTHONY, Cleveland, O.; EDWARD, Tucson, Ariz.;

hčeri: MRS. PAULINE KUHLE, Chicago, Ill. in

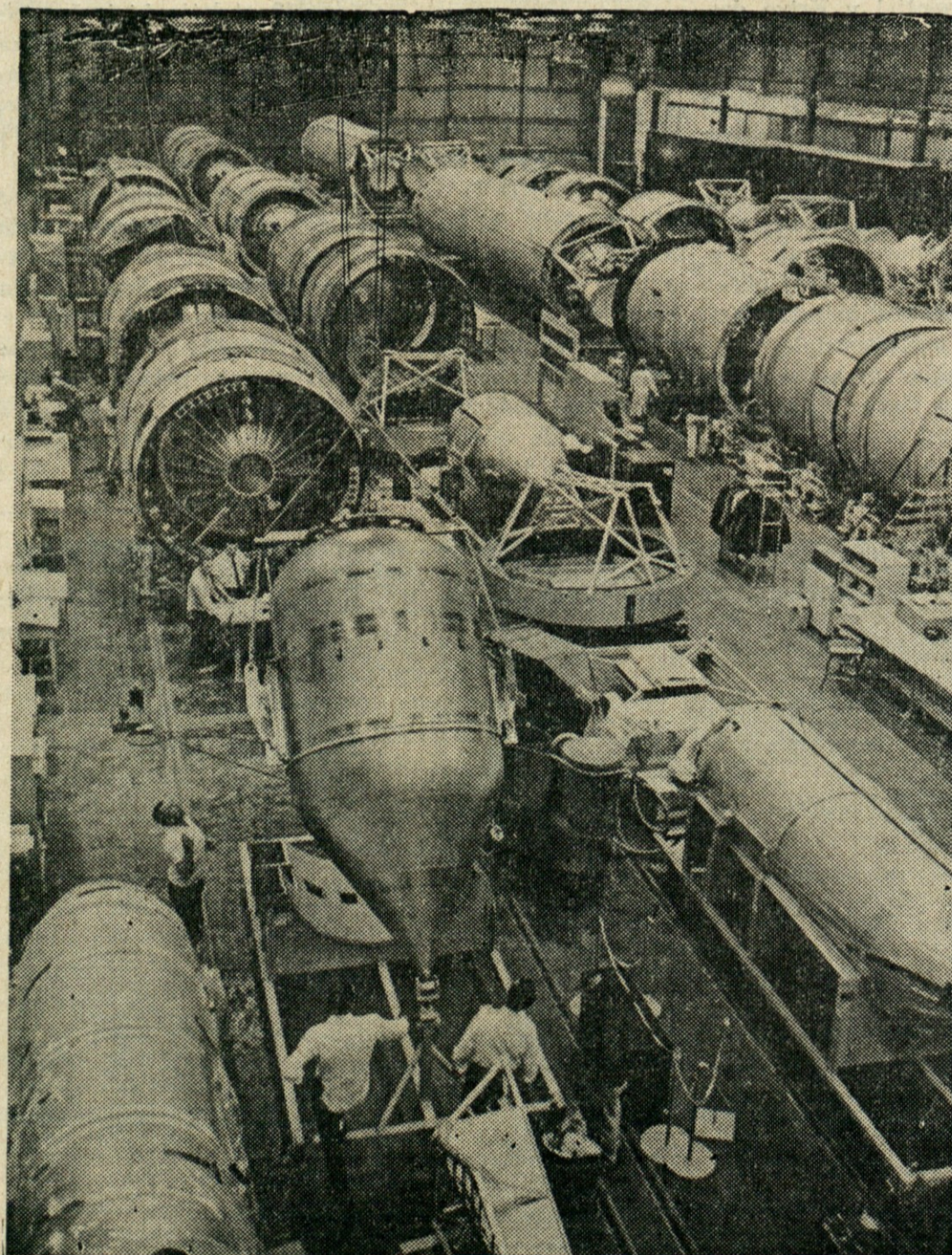
MRS. LOUISE TOME, Chicago, Ill.;

sestra MRS. IVANKA PRIŠEL, Cleveland, O.;

snaha ALICE; zet STANLEY TOME;

9 vnukov in 9 pravnukov.

Cleveland, Ohio, 5. avgusta 1964.

ZA VARNOST DEZELE — Slika kaže sestavljanje delov rakete Titan v tovarni v Denverju. Spreddaj dvigujejo tank za gorivo, ki je izdelan iz titanija.